

หลักการของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
กรอบแนวคิดระหว่างประเทศ

อ.ดร. อรอมล อาระพล
คณบดีวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

หลักการของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
กรอบแนวคิดระหว่างประเทศ

APEC
Privacy Framework

OECD
OECD's Guideline on the
Protection of Privacy and
Transborder Flows of
Personal Data

The Trans-pacific
Partnership : TPP
Chapter 14 : e commerce
US Privacy Framework

APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจใน เอเชีย-แปซิฟิก

- ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 (ค.ศ. 1989)
- โดยนาย Bob Hawke นายกรัฐมนตรีของประเทศออสเตรเลียได้เล็งเห็นความสำคัญในการต่อภาวะของการพึ่งพาทางเศรษฐกิจซึ่งกันและกันในประเทศระหว่างภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก
- มีสมาชิก 21 เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ ประเทศ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย แคนาดา เกาหลีใต้ เวียดนาม ฮองกง นิวซีแลนด์ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ไทย จีนไทเป ซิลี เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี เปรู

➤ APEC Privacy Framework

เอเปค ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจการค้าในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เอเปคจึงได้สร้างหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (APEC Privacy Framework) ขึ้นมาเพื่อที่จะพัฒนาการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และหลีกเลี่ยงปัญหาและอุปสรรคที่อาจก่อให้เกิดการขัดขวางการเคลื่อนย้ายของข้อมูล เพื่อที่จะรองรับการเจริญเติบโตทางการค้าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเปค โดยมีหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) การป้องกันความเสียหาย** การป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ เช่น การมีมาตรการกำกับตนเอง การให้การศึกษาให้เกิดการตระหนักและรับรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น
- 2) การแจ้งให้ทราบ** การแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริง วัตถุประสงค์ ในการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงรายละเอียดของผู้ที่ทำการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งการแจ้งให้ทราบควรเป็นไปก่อน หรือ ขณะใด ๆ ที่มีการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล
- 3) การจำกัดการรวบรวมข้อมูล** การรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลควรเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น

4) การใช้ข้อมูลส่วนบุคคล การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้เท่านั้น

5) ทางเลือก บุคคลควรได้รับทางเลือกตามสมควรในการเปิดเผยข้อมูลของเขา

6 ความสมบูรณ์ของข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลส่วนบุคคลควรมีความถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน
เท่าที่จำเป็นต่อวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล

7) การป้องกันความเสียหาย ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลควรมีมาตรการป้องกันข้อมูลส่วนบุคคลจากความ
เสี่ยงในรูปแบบต่างๆที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย เช่น การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการ
เปิดเผย/ใช้ ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ไม่ชอบ

8) การเข้าถึงและการแก้ไข เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง หรือ
ลบข้อมูลนั้นได้

9) ความรับผิดชอบ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลควรรับผิดชอบในการปฏิบัติตามหลักการเกี่ยวกับการ
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กล่าวมาข้างต้น

OECD (The Organization for Economic Co-operation and Development)

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา

- จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคมของประชากรทั่วโลก
- สนับสนุนให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกสามารถทำงานร่วมกันได้โดยการแบ่งปันประสบการณ์และการค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา ร่วมกัน
- ประเทศสมาชิก ได้แก่ ประกอบด้วยสมาชิก 34 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม แคนาดา ชิลี สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิสราเอล อิตาลี ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา และ 1 องค์การ คือสหภาพยุโรป

➤ OECD's Guideline on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data

จัดทำขึ้นเพื่อวางกรอบการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยคู่มือฉบับนี้จะกล่าวถึงหลักการพื้นฐานเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1) การเก็บข้อมูลส่วนบุคคล การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวจะต้องเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม รวมทั้งเจ้าของข้อมูลควรที่จะต้องรับรู้หรือให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นๆ ด้วย

2) คุณภาพของข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมจะต้องเกี่ยวข้องและจำเป็นตามวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้ และต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย

3) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจะต้องชัดเจนว่าจะเก็บรวบรวมไปเพื่ออะไร โดยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ดังกล่าวอย่างชัดแจ้งที่สุดในเวลาที่เก็บข้อมูล และการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ก็ควรที่จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ

4) ข้อจำกัดในการใช้ข้อมูล ไม่ควรนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อการใด ๆ นอกเหนือจากการใช้ตามวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูลนั้นๆ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลหรือเมื่อมีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้

4) ข้อจำกัดในการใช้ข้อมูล ไม่ควรนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อการใด ๆ นอกเหนือจากการใช้ตามวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูลนั้นๆ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลหรือเมื่อมีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้

5) การป้องกันและรักษาความปลอดภัย ควรมีมาตรการในดูแลรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการจัดเก็บมาอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันความเสียหาย การเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต การทำลาย การใช้ การแก้ไข หรือการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาต

6) การเปิดเผยข้อมูลควรมีการประกาศนโยบายการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้ทราบโดยทั่วกัน หากมีการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาแนวนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ก็ควรเปิดเผยหรือประกาศไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งให้ข้อมูลใดๆ ที่สามารถระบุเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

7) การมีส่วนร่วมของเจ้าของข้อมูล เจ้าของข้อมูลมีสิทธิในการได้รับแจ้งจากผู้ควบคุมข้อมูลว่าผู้ควบคุมข้อมูลมีข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล หากเจ้าของข้อมูลพบว่าข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ในความครอบครองของผู้ควบคุมข้อมูลนั้นไม่ถูกต้อง เจ้าของข้อมูลดังกล่าวมีสิทธิโต้แย้งเพื่อให้มีการลบ ทำให้ถูกต้อง ทำให้สมบูรณ์ หรือแก้ไขข้อมูลนั้นได้

8) ความรับผิดชอบ ผู้ควบคุมข้อมูลมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่เกี่ยวข้องกับหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ตามคู่มือฉบับนี้

Transpacific Partnership (TPP) ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เอเซีย แปซิฟิก

- เป็นความตกลงการค้าระหว่างประเทศขอบแปซิฟิกสิบสองประเทศ ว่าด้วยประเด็นนโยบายสาธารณะต่าง ๆ
- ประกอบด้วย ๑๒ ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย บรูไน ชิลี นิวซีแลนด์ เปรู สิงคโปร์ เวียดนาม ญี่ปุ่น แคนาดา มาเลเซีย และเม็กซิโก
- วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559 ที่ 12 ประเทศสมาชิกได้ลงนามในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก

Transpacific Partnership (TPP) : Data Protection

ข้อตกลง TPP กำหนดให้มีบทบัญญัติในเรื่องการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยเฉพาะใน Chapter 14 โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประเทศสมาชิกต้องมีหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และดำเนินงานร่วมกันในการหามาตรการการรักษาความปลอดภัยในการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์

หลักการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (Article 14.8) โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

การถ่ายโอนข้อมูลข้ามพรมแดน (Article 14.11) กำหนดให้มีโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกอนุญาตให้มีการถ่ายโอนข้อมูลข้ามพรมแดนระหว่างกันด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลด้วยในกรณีที่ข้อมูลนั้นมีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ

ที่ตั้งของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Article 14.13) ประเทศสมาชิกต่าง ๆ ตกลงกันที่จะอนุญาตให้มีการใช้หรือสร้างศูนย์ข้อมูล (data centre) เพื่อการดำเนินการทางธุรกิจภายในเขตแดนของประเทศสมาชิก ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจ เมื่อมีการตัดสินใจในการลงทุนที่มากพอสำหรับการจัดหาที่ตั้งสำหรับศูนย์ข้อมูลในตลาดของความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก

➤ US Privacy Framework

ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นลำดับต้นๆ ภาคธุรกิจต่างๆเริ่มมีการกำกับดูแลตนเองเพื่อให้การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บางภาคธุรกิจที่มีการเก็บรักษาข้อมูลที่มีความอ่อนไหวจะมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้ในการกำกับดูแล เช่น ภาคการเงิน รายงานทางการแพทย์ เป็นต้น โดยกฎหมายของรัฐบาลกลางมีการบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ เช่น

- พระราชบัญญัติว่าด้วยการควบคุมและการส่งผ่านข้อมูลทางการแพทย์ (The Health Insurance Portability and Accountability Act (HIPAA)) ปรับใช้กับการรวบรวม การเก็บรักษา การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับสุขภาพ โดยผู้ให้บริการทางสุขภาพ จะต้องส่งข้อมูลสุขภาพที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมภายใต้กฎหมายในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย และจะต้องใช้และไม่ทำการเปิดเผยข้อมูลสุขภาพ เว้นแต่ภายใต้สถานการณ์หรือการได้รับอนุญาตจากคนไข้หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

- Gramm-Leach-Bliley Act (GLBA) กำหนดให้สถาบันการเงินจะต้องเคารพความเป็นส่วนบุคคลของลูกค้า รวมถึงการป้องกันและรักษาความลับข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า

ในการปฏิบัติตาม GLBA สถาบันการเงินจะต้องเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

- 1) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) ชนิดหรือประเภทของข้อมูลส่วนบุคคลที่รวบรวมโดยสถาบัน
- 3) นโยบายการรักษาความลับและการรักษาความปลอดภัยให้แก่ข้อมูลส่วนบุคคล

นอกจากนี้สถาบันการเงินยังต้องทำการแจ้งเป็นรายปีไปยังลูกค้าในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
นโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิในการที่จะไม่เข้าร่วมในการเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลที่
สาม สถาบันการเงินต้องเปิดเผยนโยบายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ณ เวลาใดๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับ
ลูกค้า

➤ บทสรุปจากการศึกษา

- กรอบแนวคิดระหว่างประเทศในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีความคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยหลักการต่างๆ เช่น การแจ้งให้ทราบ การจำกัดการใช้และการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลภายในวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ ความสมบูรณ์ของข้อมูล หลักความรับผิดชอบ
- การมีผลบังคับใช้ในทางกฎหมาย
  - APEC Privacy Framework และ OECD's Guideline on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data เป็นเพียงข้อเสนอแนะที่ให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการออกกฎหมายภายใน
  - TPP มีผลบังคับใช้กับประเทศสมาชิกเมื่อได้ให้สัตยาบัน